

UZ MONOGRAFIJU ATLANTSKE PLOVIDBE DUBROVNIK, 1955.-2005.

Monograph: Atlantic Shipping Company Dubrovnik 1955.-2005.

Imati mjeru, mjeru u svemu, jedna je od naslijeđenih mudrosti koje su se oduvijek pridržavali u Gradu pa, evo, i na primjeru monografije objavljene u povodu pedesete obljetnice osnutka, ili bi možda bilo bolje reći: obnove Atlantske plovidbe. Naime, došla nam je u zaista lijepom i ukusnom ruhu i skladnom A4 formatu, na 303 stranice. Dobio sam je, ugodno iznenađen, na sam Dan sv. Vlaha, odmah počeo listati, pa čitati dok je nisam i pročitao do kraja.

Uvodno je slovo kap. Ante Jerkovića, predsjednika Uprave APD. Slijedi elogij, *Zlatni jubilej Atlantske plovidbe* iz pera akademika Luka Paljetka, te prilozi: dr. Ivica Prlender, *Ispod barjaka svetoga Vlaha*, mr. Anica Kisić, *Suton jedrenjačkog brodarstva i novo doba parobrodarstva*, novinar Marijan Žuvić, *Brodovlje Atlantske plovidbe Dubrovnik*. Monografiji je priložen, na dvije stranice, prigodni tekst promotora dr. Nenada Vekarića, ravnatelja Instituta za povijesne znanosti u Dubrovniku.

„Pola stoljeća trajanja jedne brodarske tvrtke u današnjim relacijama predstavlja zaista dugo vrijeme [...] No, ako je ta brodarska tvrtka k tome i dubrovačka i ako se naslanja na dubrovačku pomorsku tradiciju, onda je tih pedeset godina kratko kao sat [...] Atlantska plovidba je nastavljatelj mnogostoljetnog dubrovačkog ljubovanja s morem i brodovima“ - riječi su kap. Jerkovića koje upućuju na bitne odrednice današnje Plovidbe, koja se uistinu naslanja na istoimenu davnašnju i brojne druge dubrovačke tvrtke čiji su brodari minulih stoljeća, uz pomoć vjetra i pare, plovili i preplovili svih sedam mora.

Monografija donosi popis od čak 7.218 imena osoba zaposlenih u APD tijekom proteklih pedeset godina, bilo da su to članovi brodskih posada, ili su upravni i drugi djelatnici stacionirani na kopnu. Tu su navedena pojedinačna imena, datum rođenja i dužnost u APD. Da, u tom upravo impresivnom popisu nalazimo toliko poznatih i dragih nam imena.

Posebno je vrijedan i zanimljiv pregled svih brodova Atlantske plovidbe od 1955. do danas, od *Banije*, parobroda za opći teret, do *Mokošice*, višenamjenskoga motornog broda. Dakle, na 96 stranica monografije

predstavljeno je 96 brodova, svaki sa slikom i, recimo tako, svojim *curriculum vitae*. Vidi se mjesto i godina gradnje, eventualne promjene imena i glavne značajke broda. Nađe se tu vrlo različitih brodova, npr. 23-metarska drvena *Bosanka*, i golemi bulker *Jadran*, panamax širine. Manje je poznato, pa i neočekivano, da flota APD uključuje čak 11 plovni objekata opremljenih jakim palubnim dizalicama za teške komadne terete. Neočekivano i zato što su takvi brodovi skupi za gradnju i za održavanje. To su brodovi od tipično 80 do 115 m duljine. Prvi, *Kutina*, nabavljen je 1979., a zadnja dva, *Love Letter* i *Love Song*, godine 2002.

Okolnost da APD operira flotom brodova raznolikih tipova i veličina pridonosi prilagodljivosti tržišnim prilikama, i neprilikama, pa i stanovitoj sigurnosti. Osim toga, baš kao što tako rade i mnoge druge svjetske brodarske kompanije, a i slijedom tradicionalne povezanosti dubrovačkoga brodarstva s hotelijerstvom (npr. 1940. Dubrovačka je plovidba kupila hotel *Milinov*, na zagrebačkomu Jelačićevu trgu, preuredivši ga u poznati današnji hotel *Dubrovnik*), Atlantska plovidba posjeduje, ili je suvlasnik, jednog broja hotela. Napokon, kupnjom putničkih zrakoplova vinula se i u zračne prostore.

„Bez obzira na oceanski pridjev svom imenu, ne zaboravlja ona ni važnost domaće, obalne plovidbe, svoje prisutnosti na našem Jadranu, onom bez kojeg se ne može ni otploviti iz doma, ni vratiti se doma“, kaže Luko Paljetak, pa će pri kraju izraziti nadu kako će *Atlantska plovidba*, i Grad, uz pomoć i zaštitu svetoga Vlaha nastaviti uspješni hod i, slijedeći „upute“ Junija Palmotića, uvijek iz svog krila:

„rađat brzijeh sto brodova,
kijema morskijeh od valova
prijeka će se klanjat sila.“

Puno gradova ima Hrvatska, i jedan Grad. I *plovidaba* ima dosta, jednu *Atlantsku*. A Grad i pjesnike svoje ima, koji su ljepotu njegovu opjevali. Ne upućuje li sve to, Palmotićeви stihovi napose, da bi se i dubrovački brodovi trebali, među svima na svijetu, isticati svojim obličjem i ljepotom, *šestom*. Kako podvodnim skladnim i vitkim oblikom, tako i onijem nadvodnim. I more će tako

* prof. dr. sc. Igor Belamarić, Split

prepoznavati *brode* ljepote i dobrote koji iz Grada *dohode*, prihvaćat će ih, nježno ih pridržavati i puštati da *prohode*, kadšto i većim brzinama, ne gledajuć ih *prieko* nit im se opiruć *prejako*.

Klasičarski poželimo Atlantskoj plovidbi Dubrovnik:
Vivat, crescat, floreat.

Rukopis primljen: 13.2.2006.

